

กลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ วิธีการเรียน (Learning Style)

กองวิจัยทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

กลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ

วิธีการเรียน

(Learning Style)

กองวิจัยทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

2543

กลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ
วิธีการเรียน (Learning Style)

พิมพ์ครั้งที่ 1 มกราคม 2544

จำนวน 5,000 เล่ม

ISBN 974 - 268 - 9717

เอกสารกองวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 266/2544

จัดพิมพ์และเผยแพร่

กองวิจัยทางการศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก

เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 2829862 ต่อ 701, 702

โทรสาร 2812602

<http://www.moc.go.th>

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2249 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง

เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

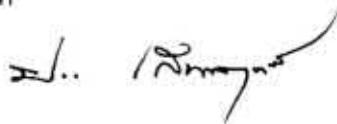
โทรศัพท์ 5383033

คำนำ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (2) ได้กำหนดให้จัดเนื้อหา
สาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และมาตรา 22 วรรคท้าย ยึดหลัก
การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นในการส่งเสริม
ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพได้นั้น ผู้สอน
ต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ช่วยสะท้อนภาพลักษณะ
เฉพาะของแต่ละบุคคลได้ นั่นคือ การสำรวจวิธีการเรียนของผู้เรียน

กรมวิชาการได้เล็งเห็นความสำคัญของการรู้จักผู้เรียนเป็นราย
บุคคลดังกล่าว จึงได้พัฒนาแบบสำรวจวิธีการเรียนขึ้นเพื่อใช้กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และปรับใช้กับประถมศึกษาได้

กรมวิชาการขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยพัฒนาแนวความคิด
วิธีการเรียนที่เป็นนามธรรม โดยจัดทำเป็นเครื่องมือสำหรับตรวจสอบ
วิธีการเรียนสำหรับผู้สอนได้ใช้ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเป็นผลให้การดำเนินงาน
ของกรมวิชาการสำเร็จได้ด้วยดี และหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์
อย่างมากต่อครูผู้สอนทั่วประเทศ

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

1. วิธีการเรียนนับ สำคัญไฉน	1
1.1 ความหมายวิธีการเรียน	2
1.2 ความสำคัญของวิธีการเรียน	3
2. แนวคิดใคร เปิดโลกทัศน์ การเรียนรู้	5
2.1 วิธีการเรียนตามแนวคิดของกรราชา	5
2.2 วิธีการเรียนตามแนวคิดของคอลัม	8
3. งานวิจัย ที่ได้ สรรวอดู	10
3.1 ผลงานวิจัยที่ใช้แนวคิดของกรราชา	10
3.2 ผลงานวิจัยที่ใช้แนวคิดของคอลัม	14
4. ประมวลรู้ “แบบสำรวจ วิธีการเรียน”	17
4.1 ลักษณะเครื่องมือสำรวจวิธีการเรียนรู้ของกรราชา	18
4.2 ลักษณะเครื่องมือสำรวจวิธีการเรียนรู้ของคอลัม	23

5. ครูทาเกทียธ เรียบรู้ รายบุคคล	28
5.1 การใช้แบบสำรวจวิธีการเรียน	29
5.2 การคิดคะแนนจากแบบสำรวจวิธีการเรียน	29
5.3 การเขียนสรุปผลวิธีการเรียนรายบุคคล	35
6. ทร้อมปรับภล-วิธีการสอบ สอดคล้องกับวิธีการเรียน	39
6.1 แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน	40
6.2 แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน	40
6.3 การปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวิธีการเรียน	41

บรรณานุกรม	44
------------	----

ภาคผนวก	47
☼ แบบสำรวจวิธีการเรียน	49
☼ แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน	60
☼ แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน	62

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวนความถี่และร้อยละของนิสิต นักศึกษา ที่เรียนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มีวิธีการเรียนต่างๆ ทั้ง 6 แบบ ของแอนโทนี กราซา	12
ตารางที่ 2	วิธีการเรียนของนิสิต นักศึกษาสาขาวิชาต่างๆ	14
ตารางที่ 3	เลขที่ข้อคำถามที่สอดคล้องกับวิธีการเรียน 6 แบบของกราซา	27
ตารางที่ 4	เลขที่ข้อคำถามที่สอดคล้องกับวิธีการเรียน 4 แบบของคอล์บ	27
ตารางที่ 5	การให้ค่าน้ำหนักคะแนนรายข้อ วิธีการเรียน แบบอิสระ ของ น.ส.มัน ขวัญยืน	31
ตารางที่ 6	การให้ค่าน้ำหนักคะแนนรายข้อ วิธีการเรียน แบบคิดทางเดียว ของ น.ส.มัน ขวัญยืน	34
ตารางที่ 7	ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยวิธีการเรียนของ นักเรียนรายบุคคล	36

① วิธีการ-เรียนนั้น สำคัญไฉน

กระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการศึกษา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และเพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย ให้มีการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจ สังคม ด้านสติปัญญา ด้านสุขภาพพลานามัย และด้านอาชีพนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2542 จึงกำหนดไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 22 ว่า “แนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

2 วิธีการเรียน (Learning Style)

กรมวิชาการเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงต่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าว ได้ทำการศึกษาวิธีการเรียน (learning style) วิธีการสอน (teaching style) และรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเรียน และวิธีการสอนในรายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาประยุกต์ใช้ต่อไป

1.1 ความหมายวิธีการเรียน

จากการดำเนินงานโครงการศึกษาวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการสอนที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย ของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ดังกล่าวข้างต้นในรูปคณะกรรมการ ได้ข้อสรุปจากรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของโครงการ ครั้งที่ 3 / 2542 ซึ่งกำหนดเป็นนิยามศัพท์ ไว้ดังนี้

วิธีการเรียน หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียนในการจัดการเกี่ยวกับการเรียนซึ่งแตกต่างกันตามสติปัญญา ลักษณะเฉพาะของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (นักวิชาการศึกษาบางท่านใช้คำว่า “แบบการเรียน”)

1.2 ความสำคัญของวิธีการเรียน

นักการศึกษาหลายท่าน อาทิ อัจฉรา ธรรมาภรณ์ 2531, อาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์ 2533, Patricia Guild 1980, David E Hunt 1981, Kenneth Dunn 1981 ได้ศึกษาถึงความสำคัญของการศึกษาวิธีการเรียนของนักเรียน พบว่า เป็นความจำเป็นที่ครูต้องสำรวจวิธีการเรียนของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนภาพลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ใช้ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ สะดวก และเกิดผลต่อการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้สอนใช้ตัดสินใจในการวางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะพิเศษเฉพาะคน บางครั้งเราพบว่าผู้เรียนบางคนอาจเรียนได้ดีด้วยการฟังคำอธิบาย การรายงาน บางคนจะเรียนได้ดีต้องมีกิจกรรมหลากหลาย และมีสื่ออุปกรณ์การสอนเข้าช่วย บางคนเรียนได้ดีถ้ามีการค้นคว้าตามลำพัง หรือมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยสนับสนุนว่า ถ้าผู้สอนจัดสภาพการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสภาพที่ผู้เรียนชอบแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแบบการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ผู้เรียนชอบ (อัจฉรา ธรรมาภรณ์ 2531) และศาสตราจารย์ริต้า ดัน (Rita Dun 1981) กล่าวว่า งานวิจัยหลายเรื่องที่ออกแบบวิจัยมาอย่างดีพบว่า นักศึกษาสามารถบอกแนวทางที่เขาจะเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพผลที่ดีที่สุดได้

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน โดยถือผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหลัก หรือมุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การที่ผู้สอนรู้วิธีการเรียนของผู้เรียน เป็นการตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีวิธีการเรียนแบบใดที่จะทำให้เกิดผลการเรียนรู้แก่ตัวเขาสูงสุด อีกทั้งทราบแรงจูงใจในการเรียนและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของตนเอง ซึ่งถ้าผู้เรียนพอใจและตั้งใจเรียนก็จะเป็นการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลายๆอย่างที่อาจเกิดขึ้นในห้องเรียน ทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการสอนได้ง่าย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือแม้แต่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองก็จะดีขึ้น เป็นการมองกระบวนการเรียนการสอนที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับผู้เรียนที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนรายคนเพิ่มสูงขึ้น

② แนวคิดใคร เปิดโลกทรรศน์ การเรียนรู้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเรียนทั้งใน และต่างประเทศ พบว่า แนวคิดที่นิยมใช้กันในประเทศไทย มี 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดของแอนโทนี เอฟ กราชา และไรช์แมน (ใช้ย่อว่ากราชา) กับแนวคิดของเดวิด เอ คอล์บ (ใช้ย่อว่า คอล์บ) ดังนี้

2.1 แนวคิดของแอนโทนี เอฟ กราชา และไรช์แมน (Anthony F. Grasha and Sheryl Reichman, 1980) แบ่งผู้เรียนในชั้นเรียนเป็น 6 แบบคือ

1) แบบอิสระ (independent style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- ชอบคิดด้วยตนเอง
- ชอบทำงานด้วยตนเอง
- พึ่งพาความเห็นของเพื่อนร่วมชั้น
- เชื่อมั่นความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง
- เรียนรู้เนื้อหาที่ตนคิดว่าสำคัญ

2) แบบหลีกเลี่ยง (avoidant style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- ไม่สนใจเรียนรายวิชาที่มีในห้องเรียน
- ไม่มีส่วนร่วมกับครู และเพื่อนในชั้นเรียน
- ไม่สนใจ หรือมองข้ามเหตุการณ์ในชั้นเรียน

3) แบบร่วมมือ (collaborative style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- รู้สึกว่าเรียนได้ดีที่สุดด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดและ
ไหวพริบ
- ให้ความร่วมมือแก่ครูและเพื่อน
- ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ถือห้องเรียนเป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และ
การเรียนรู้เนื้อหาวิชา

4) แบบพึ่งพา (dependent style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- ความอยากรู้ทางวิชาการมีน้อย
- ต้องการเรียนเฉพาะที่กำหนดให้เรียน
- พึ่งครูและเพื่อนที่เขาคิดว่าจะเป็นแหล่ง และผู้สนับสนุนทางวิชาการ
- ทำตามแนวทางของผู้มีอำนาจ
- ต้องการทำงานตามคำบอก

5) แบบแข่งขัน (competitive style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- เรียนเพื่อให้มีผลการเรียนดีกว่าเพื่อนในชั้น
- ต้องการรางวัลในชั้นเรียน เช่น คำชม สิ่งของหรือคะแนน
- มองห้องเรียนเป็นสนามแข่งขัน มีแพ้มีชนะ
- ต้องการเอาชนะเพื่อนด้วยกัน

6) แบบมีส่วนร่วม (participant style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- ชอบเรียน
- ต้องการเรียนรู้เนื้อหารายวิชา
- รับผิดชอบการเรียนรู้เนื้อหาในชั้นให้ได้มากที่สุด
- รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจากชั้นเรียน
- ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดสำหรับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ไม่ต้องการหรือต้องการน้อยที่สุดที่จะร่วมกิจกรรมที่ไม่อยู่ในรายวิชาที่เรียน

2.2 แนวคิดของเดวิด เอ คอลบ์ (David A. Kolb, 1995) ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ แบ่งวิธีการเรียนของผู้เรียนตามแบบการคิด (cognitive style) เป็น 4 กลุ่ม คือ

1) แบบนักคิดทางเดียว (convergent style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- ดัดสนใจเลือกจากทางเลือกหลากหลายได้
- มุ่งที่ความพยายาม
- ประเมินแผนและโครงการ
- ตรวจสอบสมมุติฐาน

2) แบบช่างคิด (divergent style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- สร้างโอกาสและทางเลือกที่หลากหลาย
- มีความสามารถในการรับรู้ และมีส่วนร่วมในประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม
- สามารถคิดได้ตรงจนเห็นภาพรวมได้
- ร่วมระดมสมองได้ดี
- สร้างจินตนาการสืบทอดรูปแบบใหม่ๆ
- ยอมรับปัญหา
- สร้างทางเลือกที่หลากหลาย

3) แบบเจ้าหลักการ (assimilative style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- สามารถสรุปหลักการ สร้างกฎเกณฑ์ พัฒนาทฤษฎี
- สนใจหลักการเชิงนามธรรม กำหนดสมมุติฐาน
- ชี้อธิบายทำความเข้าใจปัญหาได้ดี มีลักษณะมองเห็นประเด็นของปัญหา
- เปรียบเทียบทางเลือก

4) แบบนักปฏิบัติ (executive style) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะ

- กำหนดตำแหน่งหรือแนวคิด
- กำหนดวัตถุประสงค์
- มีตารางการทำงานที่แน่นอน
- ทดลองปฏิบัติตามแนวทางที่เลือก

3 งานวิจัย ที่ได้ สำรวจดู

จากการค้นคว้าผลงานเกี่ยวกับวิธีการเรียนของนิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาดังๆ ในประเทศไทย สรุปได้ว่า วิธีการเรียนของ นิสิต นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาดังๆ มีวิธีการเรียนต่างกันด้วย ดังนี้

3.1 ผลงานวิจัยที่ใช้แนวคิดของแอนโทนี กราชา และไรซ์แมน

3.1.1 ประโยชน์ กุปต์กาญจนากุล (2524) ได้ศึกษาแบบการ เรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 4 สาขาวิชา คือ วิทยาศาสตร์ บริสุทธี วิทยาศาสตร์ประยุกต์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จำนวน 677 คน โดยใช้แนวคิดของแอนโทนี กราชา และไรซ์แมน พบว่า

* นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชอบวิธีการเรียนแบบ ร่วมมือค่อนข้างสูง แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระอยู่ใน ระดับปานกลางและไม่ชอบแบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขัน

* นิสิตชายชอบวิธีการเรียนแบบอิสระสูงกว่านิสิตหญิง ($P < .01$) และนิสิตหญิงชอบวิธีการเรียนแบบพึ่งพาและแบบมีส่วนร่วมสูง กว่านิสิตชาย ($P < .05$ และ $.01$ ตามลำดับ)

* นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบวิธีการเรียน แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วม สูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ ($P < .05$ และ $.01$ ตามลำดับ)

* นิสิตชั้นปีที่ 1 ชอบวิธีการเรียนแบบฟังพามากกว่าชั้นปี
อื่นๆ และนิสิตชั้นปีที่ 4 ชอบวิธีการเรียนแบบฟังพาน้อยที่สุด

3.1.2 อาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์ (2533) ได้ศึกษาวิธีการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคม
ศึกษาต่างกัน พบว่า

* วิธีการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวิธี
การเรียนแบบมีส่วนร่วมในระดับสูง แบบร่วมมือ แบบฟังพ แบบอิสระ
และแบบแข่งขัน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

* นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูง
มีวิธีการเรียนแบบมีส่วนร่วมในระดับสูง ส่วนแบบร่วมมือ แบบฟังพ
แบบอิสระ และแบบแข่งขัน ในระดับปานกลาง ส่วนแบบหลีกเลี่ยงใน
ระดับต่ำ สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่ำ
มีวิธีการเรียน ทั้ง 6 แบบในระดับปานกลาง

3.1.3 พรทิพย์ บุญรอด (2534) ได้ศึกษาแบบการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้แนวคิดของ แอนโทนี กราซา
พบวิธีการเรียนแบบต่างๆ ของนักศึกษาสาขาต่างๆ ของมหาวิทยาลัย
ศิลปากรเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนความถี่และร้อยละของนิสิตนักศึกษาที่เรียนสาขา
วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มีวิธี
การเรียนรู้ต่างๆ ทั้ง 6 แบบ ของแอนโทนี กราชา

วิธีการเรียน สาขา	อิสระ	หลัก เคียง	ร่วมมือ	พึ่งพา	แข่งขัน	มีส่วน ร่วม
วิทยาศาสตร์	28 (11.2)	29 (11.6)	50 (20.0)	33 (13.2)	33 (13.2)	77 (30.8)
สังคมศาสตร์	23 (11.5)	23 (11.5)	48 (24.0)	27 (13.5)	24 (12.0)	55 (27.5)
มนุษยศาสตร์	41 (9.9)	13 (3.1)	159 (38.2)	33 (7.9)	21 (5.0)	149 (35.8)

หมายเหตุ : เลขในวงเล็บคือร้อยละ

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า

❖ นักศึกษาที่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์มีวิธีการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาเป็น แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน แบบหลักเคียง และแบบอิสระ ตามลำดับ

❖ นักศึกษาที่เรียนสาขาสังคมศาสตร์มีวิธีการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาเป็นแบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน ตามลำดับ โดยมีแบบอิสระและแบบหลักเคียงเท่ากันเป็นลำดับสุดท้าย

❖ นักศึกษาที่เรียนสาขามนุษยศาสตร์มีวิธีการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมาเป็นแบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบหลักเคียง ตามลำดับ

นอกจากนี้ในรายงานยังค้นพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะชอบวิธีการเรียนต่างกัน กล่าวคือ

❖ นักศึกษากลุ่มเก่ง (ผลการเรียนระดับ 3.00 ขึ้นไป) มีวิธีการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด แบบร่วมมือรองลงมา และแบบพึ่งพาต่ำสุด

❖ นักศึกษากลุ่มปานกลาง (ผลการเรียนระดับ 2.26-2.99) มีวิธีการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด แบบมีส่วนร่วมรองลงมา และแบบพึ่งพาต่ำสุด

❖ นักศึกษากลุ่มอ่อน (ผลการเรียนระดับต่ำกว่า 2.25 ลงมา) มีวิธีการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด แบบร่วมมือรองลงมา และแบบแข่งขันน้อยที่สุด

3.1.4 อุทุมพร ทองอุทัย (2537) ได้สำรวจวิธีการเรียนรู้ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ การศึกษาแบบวิธีการเรียนรู้ และลักษณะการเรียนรู้ พบว่า นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี 2537 ใช้วิธีการเรียนรู้หลายแบบ คือ แบบอิสระ แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วม

3.2 ผลงานที่ใช้แนวคิดของ เดวิด เอ คอส์บ์

3.2.1 ราชพร บำรุงศรี (2534) ได้ทำการวิเคราะห์แบบวิธีการเรียนของนิสิต/นักศึกษาต่างๆ ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์พบวิธีการเรียนรู้นิสิต/นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างๆ กัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิธีการเรียนของนิสิต/นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างๆ

สาขา วิธีการเรียน	EDU	HUM	FIN	LAW	SOC	SCI	MED	ENG	AGR	OTH
นักคิดทางเดียว		สูง	สูง							สูง
ช่างคิด					สูง					
เจ้าหลักการ	สูง			สูง		สูง	สูง		สูง	
นักปฏิบัติ								สูง		

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า

❖ นิสิต/นักศึกษาสาขามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา (HUM) สาขาวิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์ (FIN) และสาขาวิชาอื่น (OTH) ได้แก่ พลศึกษา และสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีวิธีการเรียนแบบคิดทางเดียว (convergent style) ในระดับสูง

❖ นิสิต/นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ (SOC) มีวิธีการเรียนแบบช่างคิด (divergent style) ในระดับสูง

❖ นิสิต/นักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู (EDU) สาขานิติศาสตร์ (LAW) สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (SCI) สาขาแพทยศาสตร์ และที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (MED) และสาขาเกษตรศาสตร์

และการประมง (agr) มีวิธีการเรียนแบบเจ้าหลักการ (assimilative style) ในระดับสูง

❖ นิสิต/นักศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ (eng) มีวิธีการเรียนแบบนักปฏิบัติ (executive style) ในระดับสูง

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า

1. การศึกษาวิธีการเรียนของผู้เรียน ส่วนใหญ่ศึกษากับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา (4 ใน 5 ราย) มี 1 ราย ที่ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนิยมใช้แนวคิดในการแบ่งประเภทผู้เรียนของแอนโทนี เอฟ กราชา (4 ใน 5 ราย)

2. วิธีการเรียนของนิสิต นักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ สาขาเดียวที่เป็นแบบช่างคิด และวิธีการเรียนของนิสิต นักศึกษา สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาเดียวเป็นแบบนักปฏิบัติเช่นกัน ส่วนแบบนักคิดทางเดียว เป็นวิธีการเรียนของนิสิตนักศึกษาจากหลายสาขา คือ สาขามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา สาขาวิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์ สาขาพลศึกษา และสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

สำหรับวิธีการเรียนแบบเจ้าหลักการ ซึ่งนิสิต นักศึกษา หลายสาขามีในระดับสูง ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ สาขานิติศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สาขาแพทยศาสตร์และที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ สาขาเกษตรศาสตร์ และการประมง

3. สำหรับวิธีการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2524 ตามแนวคิดในการแบ่งประเภทผู้เรียนของแอนโทนี เอฟ กราชา เป็นแบบร่วมมือค่อนข้างสูง ส่วนแบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระในระดับปานกลาง ต่อมาในปี 2537 วิธีการเรียนของนิสิตคณะ

ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นแบบอิสระ แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วม

ส่วนวิธีการเรียนของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นแบบมีส่วนร่วมสูงสุด และรองลงมาคือ แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบแข่งขันตามลำดับ สำหรับวิธีการเรียนของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ มีวิธีการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมาเป็นแบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบหลักเลียงตามลำดับ

4 ประมวลสู่ “แบบสำรวจ วิธีการเรียน”

จากแนวคิด และแนวทางที่มีผู้ศึกษาวิธีการเรียนของผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นผู้เรียนระดับอุดมศึกษา โดยการใช้แนวคิดการจำแนกวิธีการเรียนของ กราชา และไรซ์แมนที่เน้นพฤติกรรมต่างๆ ไปในการเรียน ส่วนแนวคิดของ เดวิด เอ คอลบ์ เป็นแนวคิดที่เน้นพฤติกรรมวิธีการเรียนเกี่ยวกับระบบความคิดและการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งทำให้เห็นภาพวิธีการเรียนของนักเรียนได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กรมวิชาการจึงได้พัฒนา “แบบสำรวจวิธีการเรียน” ตามแนวคิดทั้งสองดังกล่าวข้างต้น โดยพัฒนาจากแบบสำรวจวิธีการเรียนของอาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์ (2533) และของพัชรี เกียรตินันท์วิมล (2530) ตามลำดับ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน คือ รศ. ดร. ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล และ รศ.ดร. ศิริชัย ชินะดังกุล จากมหาวิทยาลัยมหิดล ผศ.ดร. ศิริเดช สุขีวะ และ รศ.ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร. ศรีสมร พุ่มสะอาด ผู้อำนวยการกองวิจัยทางการศึกษา และ รศ.ดร. วินัย วีระพัฒนานนท์ จาก มศว. ศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อนำมาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และ ประถมศึกษาตอนปลาย

4.1 ลักษณะของเครื่องมือสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของกรราชาและไรซ์แมน

เครื่องมือวัดวิธีการเรียนตามแนวคิดของกรราชาและไรซ์แมน เป็นแบบประเมินตนเองตามรายการที่กำหนดไว้ในช่องข้อความ จำนวน 60 ข้อความ ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วประเมินตนเองว่า ตรงกับระดับการปฏิบัติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนตามความเป็นจริงในแต่ละข้อความ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 6 รูปแบบๆ ละ 10 ข้อ ในรูปของมาตราส่วนประมาณค่า โดยผู้ตอบประเมินค่าระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ คือ ปฏิบัติน้อยที่สุด (หรือไม่เคย) ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด (หรือประจำ) ซึ่งกำหนดค่า 1,2,3,4 และ 5 ตามลำดับ จำนวนข้อกระทงของวิธีการเรียนทั้ง 6 แบบ (ดังรายการข้างล่างนี้) แต่ละแบบมีข้อความ 10 ข้อ ได้จัดสลับที่ปะปนกัน เพื่อไม่ให้ผู้ตอบรู้สึกที่กำลังตอบแบบใดแบบหนึ่ง

วิธีการเรียนตามแนวคิดของกรราชาและไรซ์แมน แบ่งเป็น 6 แบบ แต่ละแบบมี 10 ข้อกระทง ซึ่งพัฒนามาจากแบบสำรวจวิธีการเรียนของ อากาภรณ์ ศิริอาคเนย์ ดังกล่าวข้างต้น ได้แก่

1) แบบอิสระ (independent style) มี 10 ข้อกระทง คือ

ข้อ 1. ส่วนใหญ่แล้ว ฉันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียน ด้วยตนเอง

ข้อ 7. ฉันมักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ฉันคิดว่าสำคัญเป็นหลัก ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของครูเสมอไป

ข้อ 13. ฉันสามารถตัดสินใจเองได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ

ข้อ 19. ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของฉันในการเรียนรู้
สาระสำคัญในแบบเรียน

ข้อ 25. ฉันอ่านหรือศึกษาแบบเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่จะครู
อธิบายให้ฟัง

ข้อ 31. ฉันศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง

ข้อ 37. ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง
โดยไม่คำนึงว่าเพื่อนๆ จะทำอย่างไร

ข้อ 43. ฉันไม่ชอบให้ครูกำหนดว่าต้องเรียนอะไรบ้าง

ข้อ 49. ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้า
เพิ่มเติม

ข้อ 55. ฉันมีความคิดว่า ครูควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร
ในแต่ละวิชา

2) แบบหลีกเลี่ยง (avoidant style) มี 10 ข้อกระทง คือ

ข้อ 2. ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน

ข้อ 8. ฉันรู้สึกว่าคุณจำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าความรู้สึก
ที่ต้องการอยากเข้าชั้นเรียนจริงๆ

ข้อ 14. วิชาที่ฉันเรียนไม่ได้ทำให้ฉันสนใจอย่างแท้จริง

ข้อ 20. ฉันเบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน

ข้อ 26. ฉันดีใจเมื่อทราบว่าครูไม่มาสอนหรือมีการงดเรียน
ในบางชั่วโมง

ข้อ 32. ฉันเบื่อหน่ายกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ข้อ 38. ฉันมาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตาม
หลักสูตรเท่านั้น

ข้อ 44. ฉันพยายามไม่สบตาครู เพราะกลัวว่าครูจะเรียกให้ตอบคำถาม

ข้อ 50. ฉันไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ จากชั้นเรียน

ข้อ 56. เมื่อฉันมีแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติ ฉันมักจะ
จะไม่ทำ หรือทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น

3) แบบร่วมมือ (collaborative style) มี 10 ข้อกระทง คือ

ข้อ 3. ฉันจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ

ข้อ 9. ในการเรียนแต่ละวิชาฉันคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้
ได้ดีขึ้น ถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความ
คิดเห็นไว้คนเดียว

ข้อ 15. ฉันคิดว่าสิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นคือ การ
เรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้

ข้อ 21. ฉันเตรียมตัวดูหนังสือสอบร่วมกับเพื่อนๆ

ข้อ 27. ฉันไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำเพียงคน
เดียว

ข้อ 33. ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ เมื่อมีประเด็น
ปัญหาต้องพิจารณาร่วมกัน

ข้อ 39. ฉันชอบคุยกับเพื่อนๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความ
คิด และประเด็นปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน

ข้อ 45. ฉันรู้สึกว่าการคุยกับนักเรียนควรมีความสัมพันธ์ที่ดี
ต่อกัน จนนักเรียนกล้าบอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้

ข้อ 51. ฉันชอบวิชาที่ครูให้ออกาสอภิปรายเกี่ยวกับ เนื้อหา

กิจกรรม และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

ข้อ 57. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ เกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน

4) แบบพึ่งพา (dependent style) มี 10 ข้อกระทง คือ

ข้อ 4. ถ้าครูปล่อยให้ นักเรียน เรียนตามใจชอบ ฉันจะถือว่าครูไม่ได้ทำหน้าที่ของครูอย่างถูกต้อง

ข้อ 10. ฉันยอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่ครูกำหนดขึ้น

ข้อ 16. ฉันคิดว่าครูควรชี้แจงให้ชัดเจนว่า อะไรเป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียน

ข้อ 22. ฉันรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ปรากฏในหนังสือและจากการอธิบายของครูนั้นถูกต้องเสมอ

ข้อ 28. ก่อนลงมือทำงานที่ครูมอบหมายให้ ฉันจะพยายามถามครูจนเข้าใจชัดเจน

ข้อ 34. ฉันจะไม่คิดหรือติดตามประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ถ้าปัญหาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือครูกล่าวถึง

ข้อ 40. ฉันคิดว่าการรอคอยปรายมากเกินไปในชั้นเรียน ทำให้ครูสอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตร

ข้อ 46. ฉันสนุกที่จะเรียนวิชาต่างๆ เมื่อครูจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ข้อ 52. ฉันคิดว่าการเรียนจากตำราและการบรรยายของครูเพียงพอแล้ว

ข้อ 58. ฉันสามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้ โดยการทำตามคำแนะนำของครู

5) แบบแข่งขัน (competitive style) มี 10 ข้อกระทง คือ

ข้อ 5. ฉันคิดว่าการเรียนให้ได้ดีนั้น จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

ข้อ 11. ฉันต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้ครูสนใจ

ข้อ 17. ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันต้องแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน

ข้อ 23. ฉันพอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหา หรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน

ข้อ 29. ฉันคิดว่าจะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้เพื่อนยิ้ม สมุดจดงานและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ก่อนเวลาสอบ

ข้อ 35. ฉันพอใจเมื่อทราบว่าฉันทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อนๆ

ข้อ 41. ฉันต้องเรียนแข่งกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดี

ข้อ 47. ฉันต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด

ข้อ 53. ฉันพยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดหรือเร็วกว่าเพื่อนๆ

ข้อ 59. ฉันชอบกิจกรรมการเรียนที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือระหว่างบุคคล เพราะทำให้ตื่นเต้นดี

6) แบบมีส่วนร่วม (participant style) มี 10 ข้อกระทง คือ

ข้อ 6. ฉันพยายามเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้อ 12. ฉันสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ข้อ 18. ฉันได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าศึกษาด้วยตนเอง

ที่บ้าน

ข้อ 24. ฉันเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากครูและ

เพื่อนๆ

ข้อ 30. ฉันสนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนใน

ชั้นเรียน

ข้อ 36. ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะ
ทำสิ่งอื่นๆ ที่ฉันสนใจ

ข้อ 42. ฉันคิดว่าการเรียนในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้
ผลคุ้มค่า

ข้อ 48. ฉันเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน ไม่
ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 54. ฉันชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถได้ยิน และเห็น
ข้อความบนกระดานดำได้ชัดเจน

ข้อ 60. ฉันจะทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย

4.2 ลักษณะของเครื่องมือสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของ เดวิด เอ คอลบ์

เครื่องมือสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของเดวิด เอ คอลบ์
(David A. Kolb) เป็นแบบประเมินตนเองตามรายการที่กำหนดให้ใน
ช่องข้อความ จำนวน 32 ข้อความ ซึ่งพัฒนามาจากแบบสำรวจวิธีการ
เรียนของ พัชรี เกียรตินันท์วิมล ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ผู้เรียน

ประเมินลักษณะของตนในการเรียน โดยการอ่านข้อความแต่ละรายการ แล้วประเมินตนเองว่าตรงกับลักษณะของตนมากน้อยเพียงใดตามความเป็นจริงตามวิธีการเรียน 4 แบบๆ ละ 8 ข้อ ในรูปของมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ตามแนวของ Merritt และ Marshall โดยให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นลักษณะของฉันมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นลักษณะของฉันค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง เป็นลักษณะของฉันปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นลักษณะของฉันค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง เป็นลักษณะของฉันน้อยที่สุด

การจัดเรียงเข้าฉบับ ได้จัดเรียงลำดับข้อปะปนกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเรียนตามแนวคิดของคอลบ แบ่งเป็น 4 แบบ แต่ละแบบมี 8 ข้อกระทง ได้แก่

1) แบบคิดทางเดียว (convergent style) มี 8 ข้อกระทง คือ

ข้อ 4. ฉันชอบตัดสินใจสิ่งต่างๆ ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

ข้อ 6. ฉันพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่ครูสอนขณะที่อยู่ในชั้นเรียน

ข้อ 11. ฉันมักตัดสินใจแก้ปัญหาตามข้อมูลที่ฉันมีอยู่ในขณะนั้น

ข้อ 13. ฉันเห็นว่าหลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นเรื่องสำคัญ

ข้อ 20. ฉันมีความรู้สึกไวต่อสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของฉัน

ข้อ 22. ฉันชอบทำในสิ่งที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

ข้อ 25. ฉันชอบทำตามความคิดอ่านที่สรุปด้วยตนเอง

ข้อ 26. ฉันชอบเรียนในสิ่งที่ฉันรู้สึกได้หรือสัมผัสได้ด้วยตนเอง

2) แบบช่างคิด (divergent style) มี 8 ข้อกระทง คือ

ข้อ 1. ฉันชอบสังเกตสิ่งต่างๆ อย่างพิถีพิถะระห

ข้อ 7. ฉันชอบวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ ที่ฉันพบเห็น

ข้อ 15. ฉันชอบศึกษาความคิดเห็นหลายๆ แนวทาง

ข้อ 16. ฉันมักตั้งสติ และไตร่ตรองเหตุการณ์ต่างๆ อย่างสงบ และรอบคอบ

ข้อ 19. ฉันมักคิดหาแนวทางที่จะเป็นไปได้หลายๆ ทางในการแก้ปัญหา

ข้อ 24. ฉันชอบวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่างๆ ที่เสนอกันในชั้นเรียน

ข้อ 27. ฉันชอบเรียนรู้จากการสังเกตเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ข้อ 31. ฉันมักคิดใคร่ครวญสิ่งต่างๆ ในหลายๆ แง่ หลากๆ มุม

3) แบบเจ้าหลักการ (assimilative style) มี 8 ข้อกระทง คือ

- ข้อ 3. ฉันชอบตัดสินสิ่งต่างๆ โดยใช้หลักเหตุผล
- ข้อ 10. ฉันชอบปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง
- ข้อ 12. ฉันชอบศึกษาค้นคว้า เพื่อสรุปเป็นหลักการด้วย

ตนเอง

- ข้อ 17. ฉันชอบวางแผนที่ชัดเจนเป็นขั้นเป็นตอนก่อนการ

ปฏิบัติ

- ข้อ 21. ฉันถือว่าเหตุผลและความถูกต้องมีความสำคัญ

- ข้อ 23. ฉันชอบทำงานที่มีหลักในการตัดสินใจที่ชัดเจน

แน่นอน

- ข้อ 29. ฉันชอบรวบรวม จัด และวางแผนก่อนที่จะลงมือ

ทำงาน

- ข้อ 32. ฉันชอบวางแผนชีวิตอย่างดี เพื่อความราบรื่น

4) แบบนักปฏิบัติ (executive style) มี 8 ข้อกระทง คือ

- ข้อ 2. ฉันชอบลงมือปฏิบัติให้เห็นจริงด้วยตนเอง

- ข้อ 5. ฉันชอบพิสูจน์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

- ข้อ 8. ฉันชอบนำแนวความคิดไปทดลองใช้ในการปฏิบัติ

- ข้อ 9. ฉันชอบลงมือปฏิบัติ เพื่อให้รู้ผลชัดเจน

- ข้อ 14. ฉันชอบทดลองทำงานด้วยวิธีใหม่ๆ

- ข้อ 18. ฉันชอบคิดในสิ่งที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

- ข้อ 28. ฉันชอบทดสอบในสิ่งที่ฉันสงสัย

- ข้อ 30. ฉันไม่เชื่ออะไรง่ายๆ จนกว่าจะพิสูจน์ให้เห็นจริง

การเรียงเลขที่ข้อคำถามข้างต้น สามารถสรุปดังตารางที่ 3 และ 4 ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 เลขที่ข้อคำถามที่สอดคล้องกับวิธีการเรียน 6 แบบ ของ
กราชา

วิธีการเรียน	เลขที่ข้อคำถาม									
1. แบบอิสระ	1	7	13	19	25	31	37	43	49	55
2. แบบหลีกเลี่ยง	2	8	14	20	26	32	38	44	50	56
3. แบบร่วมมือ	3	9	15	21	27	33	39	45	51	57
4. แบบพึ่งพา	4	10	16	22	28	34	40	46	52	58
5. แบบแข่งขัน	5	11	17	23	29	35	41	47	53	59
6. แบบมีส่วนร่วม	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60

ตารางที่ 4 เลขที่ข้อคำถามที่สอดคล้องกับวิธีการเรียน 4 แบบ ของคอลีบ

วิธีการเรียน	เลขที่ข้อคำถาม							
1. แบบคิดทางเดียว	4	6	11	13	20	22	25	26
2. แบบข้างคิด	1	7	15	16	19	24	27	31
3. แบบเจ้าหลักการ	3	10	12	17	21	23	29	32
4. แบบนักปฏิบัติ	2	5	8	9	14	18	28	30

5) ครูทาบทาเกียร เรียนรู้ รายบุคคล

แบบสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของกรราชา และคอลล์ ที่กรมวิชาการได้จัดทำเรียบร้อยแล้ว ดังได้กล่าวไว้ในตอนที่ 4 นั้น (ดูภาคผนวก 1) ผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยให้ผู้เรียนตอบลงในแบบสำรวจให้ครบทุกข้ออย่างรอบคอบและจริงจัง หลังจากนั้นให้ผู้เรียนคิดค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสำรวจวิธีการเรียนในตอนที 2 ซึ่งเป็นการสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของกรราชา กับตอนที่ 3 ซึ่งเป็นการสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของคอลล์ ค่าเฉลี่ยที่ได้ในแต่ละวิธีการเรียนของผู้เรียนมีค่าระหว่าง 1-5 เมื่อผู้เรียนคำนวณเสร็จแล้ว ให้ผู้สอนคิดหาวิธีตรวจสอบค่าเฉลี่ยรายคน เช่น อาจให้แลกเปลี่ยนกันคำนวณซ้ำ เป็นต้น หลังจากตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เรียนกรอกคะแนนเฉลี่ยของตนลงในแบบฟอร์มดังตารางที่ 4 พร้อมเรียงลำดับที่ 1-6 (แนวคิดของกรราชา) และลำดับที่ 1-4 (แนวคิดของคอลล์) ตามคะแนนที่ได้จากมากไปน้อยตามลำดับ กรณีที่คะแนนเท่ากันให้ใส่ลำดับที่เดียวกัน ผู้สอนก็จะทราบวิธีการเรียนของนักเรียนรายบุคคลในกลุ่มที่ตนสอนเพื่อเตรียมจัดกิจกรรม/วิธีสอนให้สอดคล้องกับวิธีเรียนของผู้เรียนแต่ละคนต่อไป

5.1 การใช้แบบสำรวจวิธีการเรียน

ให้ผู้เรียนตอบในแบบสำรวจวิธีการเรียน โดยผู้สอนดำเนินการดังนี้ :

5.1.1 ก่อนผู้เรียนลงมือตอบแบบสำรวจวิธีการเรียน ผู้สอนต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ของการตอบแบบสำรวจนี้ว่า เป็นการสอบถามเกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ข้อมูลที่ได้จากการตอบของนักเรียนจะนำไปใช้เตรียมการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ดีที่สุด อันเป็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับพุทธศักราช 2542 ตามมาตรา 22 ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” ดังนั้น ขอให้นักเรียนตั้งใจตอบข้อคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อผลดีที่จะสะท้อนกลับมาให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างมีความสุข

5.1.2 เมื่อผู้เรียนส่งคืนแบบสำรวจวิธีการเรียนแล้ว ผู้สอนต้องตรวจสอบความครบถ้วนว่าผู้เรียนได้ตอบกลับมานครบทุกข้อ ทุกหน้า และทุกคนหรือไม่ หากพบว่ามีผู้ทำไม่ครบ ให้กลับไปทำเพิ่มเติมจนครบถ้วนทุกข้อ

5.2 การคิดคะแนนจากแบบสำรวจวิธีการเรียน

เมื่อผู้เรียนได้ตอบแบบสำรวจวิธีการเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจใคร่รู้วิธีการเรียนของตนว่ามีแนวโน้ม

เป็นแบบใดสูงสุด โดยให้ผู้เรียนคิดคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละแบบ
วิธีการเรียนด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.2.1 คะแนนรายข้อ ให้คะแนนรายข้อตามค่าน้ำหนักที่กำหนด
ตรงตามข้อที่เลือก (ดูตารางที่ 5)

5.2.2 คะแนนรายแบบวิธีการเรียน ให้คำนวณค่าคะแนน
เฉลี่ยของแต่ละแบบแยกตามแนวคิด ดังนี้

1) ตอนที่ 2 ของแบบสำรวจเป็นแบบวิธีการเรียนตาม
แนวความคิดของกรรชา เนื่องจากมี 10 ข้อย่อยในแต่ละแบบ จึงต้อง
คำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละแบบของกรรชา } (\bar{x}) = \frac{\text{ผลรวมค่าน้ำหนักคะแนนทุกข้อ}}{10}$$

**ตัวอย่างการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสำรวจวิธีการเรียน
ตามแนวคิดกรรชา**

จากแบบสำรวจวิธีการเรียนตอนที่ 2 ซึ่ง น.ส.มัน ขวัญยืน เป็น
ผู้ตอบ และได้นำส่วนหนึ่งของข้อกระทงในแบบสำรวจที่ตรงกับวิธีการ
เรียนแบบอิสระตามแนวคิดของกรรชา มาเป็นตัวอย่างการคำนวณ
ได้แก่ ข้อ 1, 7, 13, 19, 25, 31, 37, 43, 49, และ 55 จำนวน
10 ข้อ ซึ่งเป็นตัวแทนวิธีการเรียนแบบอิสระ (independent style)
ของ น.ส.มัน ขวัญยืน ดังนี้

ตารางที่ 5 การให้คะแนนนักเรียนรายชั้น วิธีการเรียนแบบอิสระ
ของ น.ส. มิน ชาญญา

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน					ด้านทักษะและ รายข้อ
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5	
1. ส่วนใหญ่แล้วฉันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง				✓		4
7. ฉันมักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ฉันคิดว่าสำคัญเป็นหลัก ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของครูเสมอไป				✓		4
13. ฉันสามารถตัดสินใจเองได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ			✓			3
19. ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของฉันในการเรียนรู้สาระสำคัญในแบบเรียน				✓		4
25. ฉันอ่านหรือศึกษาแบบเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่จะครูอธิบายให้ฟัง			✓			3
31. ฉันศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชาด้วยตนเอง				✓		4
37. ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง โดยไม่คำนึงว่าเพื่อนๆ จะทำอย่างไร		✓				2

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน					ค่าน้ำหนักคะแนน รายข้อ
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5	
43. ฉันไม่ชอบให้ครูกำหนดว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง			✓			3
49. ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม				✓		4
55. ฉันมีความคิดว่า ครูควรจัดการเรียนการสอนอย่างไรในแต่ละวิชา				✓		4
รวม	-	2	9	24	-	35

วิธีคำนวณ จากการตอบในแบบสำรวจจากตารางข้างต้น จำนวน 10 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

1. ให้ค่าน้ำหนักคะแนนรายข้อ

ข้อ	น้ำหนักคะแนน	น้ำหนักคะแนนรวม
1, 7, 19, 31, 49, 55	4	6 ข้อ X 4 = 24 คะแนน
13, 25, 43	3	3 ข้อ X 3 = 9 คะแนน
37	2	1 ข้อ X 2 = 2 คะแนน

2. คะแนนรายแบบวิธีการเรียน ให้คำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละแบบแยกตามแนวคิดของกรรชาจากสูตร

สูตร คะแนนรายแบบวิธีการเรียน = $\frac{\text{ผลรวมของน้ำหนักคะแนนทุกข้อ}}{10}$

น.ส.มัน ขวัญยืน ได้คะแนนเฉลี่ย

$$\text{วิธีการเรียนแบบอิสระ} = \frac{24 + 9 + 2}{10} = 3.5 \text{ คะแนน}$$

ให้ดำเนินการตั้งตัวอย่างข้างต้นจนครบ 6 แบบวิธีการเรียนของกราชา แล้วนำคะแนนเฉลี่ยไปกรอกในแบบฟอร์ม ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 7

2) ตอนที่ 3 ของแบบสำรวจเป็นแบบวิธีการเรียนตามแนวคิดของคอลส์ เนื่องจากมี 8 ข้อย่อยในแต่ละแบบ การคำนวณค่าเฉลี่ย ดังนี้

$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละแบบของคอลส์ } (\bar{x}) = \frac{\text{ผลรวมค่าน้ำหนักคะแนนทุกข้อ}}{8}$

ตัวอย่าง การคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสำรวจวิธีการเรียนตามแนวคิดของคอลส์

จากแบบสำรวจวิธีการเรียนตอนที่ 3 ซึ่ง น.ส.มัน ขวัญยืน เป็นผู้ตอบ ได้นำส่วนหนึ่งของข้อกระทงในแบบสำรวจที่ตรงกับวิธีการเรียนแบบคิดทางเดียวตามแนวคิดของคอลส์ ได้แก่ ข้อ 4, 6, 11, 13, 20, 22, 25, และ 26 จำนวน 8 ข้อ มาเป็นตัวแทนวิธีการเรียนแบบคิดทางเดียว (convergent style) ของน.ส.มัน ขวัญยืน และใช้เป็นตัวอย่างในการคำนวณดังนี้ :

ตารางที่ 6 การให้ค่าน้ำหนักคะแนนรายข้อ วิธีการเรียนแบบคิดทาง
เดียวของ น.ส.มัน ขวัญยืน

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน					ค่าน้ำหนักคะแนน รายข้อ
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5	
4. ฉันตัดสินใจสิ่งต่างๆ ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง			✓			3
6. ฉันพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่ครูสอนขณะที่อยู่ในชั้นเรียน				✓		4
11. ฉันมักตัดสินใจแก้ปัญหาตามข้อมูลที่ฉันมีอยู่ในขณะนั้น			✓			3
13. ฉันเห็นว่าหลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นเรื่องสำคัญ			✓			3
20. ฉันมีความรู้สึกไวต่อสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของฉัน			✓			3
22. ฉันชอบทำในสิ่งที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยความรู้สึกนึกคิดของตนเอง		✓				2
25. ฉันชอบทำตามความคิดอ่านที่สรุปด้วยตนเอง		✓				2
26. ฉันชอบเรียนในสิ่งที่ฉันรู้สึกได้หรือสัมผัสได้ด้วยตนเอง			✓			3
รวม	-	4	15	4	-	23

วิธีคำนวณ จากการตอบในแบบสำรวจจากตารางข้างต้น จำนวน 8 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

1. ให้ค่าน้ำหนักคะแนนรายข้อ

ข้อ	น้ำหนักคะแนน	น้ำหนักคะแนนรวม
4, 11, 13, 20, 26	3	5 ข้อ $\times$ 3 = 15 คะแนน
6	4	1 ข้อ $\times$ 4 = 4 คะแนน
22, 25	2	2 ข้อ $\times$ 2 = 4 คะแนน

2. คะแนนรายแบบวิธีการเรียน ให้คำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละแบบแยกตามแนวคิดของคอลบจากสูตร

$$\text{สูตร คะแนนรายแบบวิธีการเรียน} = \frac{\text{ผลรวมของน้ำหนักคะแนนทุกข้อ}}{8}$$

น.ส.มัน ขวัญยืน ได้คะแนนเฉลี่ย

$$\text{วิธีการเรียนแบบคิดทางเดียว} = \frac{15 + 4 + 4}{8} = 2.87 \text{ คะแนน}$$

ให้ดำเนินการดังตัวอย่างข้างต้นจนครบ 4 แบบวิธีการเรียนของคอลบ แล้วนำคะแนนเฉลี่ยไปกรอกในแบบฟอร์ม ที่แสดงไว้ในตารางที่ 7 ซึ่งเป็นตารางสำหรับครูใช้ในการดูข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

5.3 การเขียนสรุปผลวิธีการเรียนรายบุคคล

เมื่อผู้เรียนคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนวิธีการเรียนของผู้เรียนเองในแต่ละแบบแล้ว ผู้เรียนจะกระตือรือร้นอยากทราบต่อไปว่าตนเอง

มีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีวิธีการเรียนแบบใดมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ โดยเรียงลำดับจากค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากมากไปน้อย เป็นลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่สุดท้าย คือ 6 ตามแนวคิดของกรราชา และ 4 ตามแนวคิดของคอลส์ ด้วยการเขียนลงในตารางคะแนนเฉลี่ยวิธีการเรียนของนักเรียนรายบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 7 คำนวณหาคะแนนเฉลี่ยวิธีการเรียนของนักเรียนรายบุคคล
ชั้น..... วิชา..... โรงเรียน.....

ชื่อนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยและลำดับที่	วิธีการเรียน									
		แนวคิดของกรราชา ①						แนวคิดของคอลส์ ②			
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
ตัวอย่าง											
1. น.ส.มัน ขวัญยืน	$\bar{X}$	3.50	1.80	3.80	3.30	2.60	3.70	2.87	3.75	3.57	4.25
	ลำดับที่	3	6	1	4	5	2	4	3	2	1
2. น.ส.ไข่มุก มาลัย	$\bar{X}$	2.70	3.10	3.60	2.80	4.00	3.30	4.00	3.75	3.13	2.88
	ลำดับที่	6	4	2	5	1	3	1	2	3	4
3.	$\bar{X}$										
	ลำดับที่										
•	$\bar{X}$										
•	ลำดับที่										
•											
45. นายแก้ว มั่นใจ	$\bar{X}$	2.90	2.90	3.90	3.10	3.10	3.50	3.38	3.50	3.75	3.75
	ลำดับที่	4	4	1	6	3	2	4	3	1	1

หมายเหตุ

① วิธีการเรียนตามแนวคิดของ
กราชา มี 6 แบบ ได้แก่

1 = แบบอิสระ

2 = แบบหลักเลียง

3 = แบบร่วมมือ

4 = แบบพึ่งพา

5 = แบบแข่งขัน

6 = แบบมีส่วนร่วม

② วิธีการเรียนตามแนวคิดของ
คอลล์ มี 4 แบบ ได้แก่

1 = แบบคิดทางเดียว

2 = แบบช่างคิด

3 = แบบเจ้าหลักการ

4 = แบบนักปฏิบัติ

จากตารางที่ 7 ซึ่งแสดงค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยวิธีการเรียน
ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลของห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง สามารถนำไป
ให้ผู้สอนทุกวิชาในห้องนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการทำความเข้าใจ
ผู้เรียนเพิ่มเติมได้ทันที

การแปลผลค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย

การแปลผลค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยให้แปลผลโดยแยกแนวคิด
ของกราชาและคอลล์ออกจากกัน โดยดูจากลำดับที่ได้ลำดับแรกเป็น
สำคัญ ถือว่าผู้เรียนมีแนวโน้มสูงที่มีวิธีการเรียนแบบนั้นๆ

ตัวอย่าง ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยวิธีการเรียนของน.ส.มัน
ขวัญยืน ตามแนวคิดของกราชาและคอลล์สูงสุดเป็นลำดับแรก คือ 3.80
และ 4.25 ตามลำดับ

แสดงว่า น.ส.มัน ขวัญยืน มีแนวโน้มที่จะมีวิธีการเรียนแบบ

รวมมือมากกว่าแบบอื่นอีก 5 แบบที่เหลือของวิธีการเรียนตามแนวคิดของกรากา และ

น.ส.มัน ขวัญยืน มีแนวโน้มที่จะมีวิธีการเรียนแบบนักปฏิบัติมากกว่าแบบอื่นๆ อีก 3 แบบที่เหลือของวิธีการเรียนตามแนวคิดของคอล์บ

ดังนั้น การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้น.ส.มัน ขวัญยืน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น ควรจัดกิจกรรมที่มีการลงมือปฏิบัติจริงหรือแบบให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งผลการศึกษาวิธีเรียนดังกล่าวนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้สอนในการพูดคุยกับผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่อวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งที่บ้านและโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนของผู้เรียนต่อไป

6) พร้อมปรับกล-วิธีการสอบ ให้สอดคล้องกับ วิธีการเรียน

ผลจากการสำรวจวิธีการเรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานหนึ่งที่สำคัญในการช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียนอย่างมั่นใจขึ้น เช่น ผู้สอนอาจใช้เป็นข้อมูลในการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้เรียนประเมินตนเองเพียงใด มีพฤติกรรมใดควรปรับให้ดีขึ้น หรือพฤติกรรมใดควรส่งเสริมให้เกิดอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น หลังจากนั้น ผู้สอนต้องทำความเข้าใจกับผู้เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น พูดคุยกับผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการ และอาจพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการด้วย โดยอาศัยกรอบการสัมภาษณ์ที่กรมวิชาการจัดทำขึ้น คือ แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน และแบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน ดังปรากฏในรายละเอียดแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ซึ่งอยู่ในภาคผนวกตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ตามลำดับ ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนได้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการ และได้สัมพันธภาพที่ดีต่อกันทั้ง 3 ฝ่าย ที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

6.1 แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน

แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นและมากขึ้นกว่าที่ได้จากผลการสำรวจวิธีการเรียนของนักเรียน โดยก่อนสัมภาษณ์ผู้สอนต้องศึกษาข้อมูลจากการตอบแบบสำรวจวิธีการเรียนของผู้ถูกสัมภาษณ์มาเป็นอย่างดีแล้ว ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นกรอบคำถามกว้างๆ เน้นเพียง 2 ข้อ คือ 1) ให้ผู้เรียนเล่าวิธีการเรียนในวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ซึ่งรวมถึงวิธีการเรียนของผู้เรียนที่บ้าน และ 2) ผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนจัดกิจกรรมอะไรในวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบ และช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ทั้งในและนอกเวลาเรียน คำตอบจากการสัมภาษณ์ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมกิจกรรมการสอนของครู ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (ดูแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวกตอนที่ 2) นอกเหนือจากนั้น ผู้สอนอาจพูดคุยกับผู้เรียนในเรื่องอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความอบอุ่นใจหรือคลายความกังวลในเรื่องต่างๆ ได้ และจะช่วยเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ได้ดียิ่งขึ้น

6.2 แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน

แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียนจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง เกี่ยวกับวิธีการเรียนของผู้เรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน ลักษณะของแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแบบให้ผู้ปกครองเลือกข้อที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน และการที่ผู้ปกครองให้การ

สนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนในเรื่องต่างๆ รวมทั้งมีคำถามปลายเปิดให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการเรียนของเด็กในปกครองด้วย ซึ่งข้อมูลต่างๆ จากทางบ้านมีส่วนช่วยให้ผู้สอนทราบภูมิหลังการเรียนได้ดียิ่งขึ้น และเป็นช่องทางให้ผู้สอนแจ้งผู้ปกครองทราบว่าเด็กในความปกครองมีวิธีการเรียนอย่างไร เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการร่วมมือกัน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมๆ กับการสอนของครู ตามแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (2) ว่า “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา”

6.3 การปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวิธีการเรียน

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยให้ผู้สอนตระหนักถึงการใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีการเรียนของผู้เรียนนั้นมีขั้นตอนที่ผู้สอนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำแผนการสอนได้โดยย่อ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนและวิธีการเรียนจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารเกี่ยวกับวิธีการสอน วิธีการเรียน รูปแบบการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่มีผู้ค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กรมวิชาการได้จัดทำเอกสารการสังเคราะห์วิธีการสอนที่มีหลากหลายวิธี จำนวน 2 ฉบับ คือ รายงานการสังเคราะห์เอกสารเรื่อง

วิธีการสอนและรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา ระดับละ 1 ฉบับ ไว้เรียบร้อยแล้ว สามารถนำไปใช้ประกอบการจัดทำ แผนการสอนตามกระบวนการข้างต้นได้เป็นอย่างดี

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนของนักเรียนในชั้นที่ครูสอน ด้วยการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ฉบับ คือ

- 1) แบบสำรวจวิธีการเรียน
- 2) แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน
- 3) แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน

แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และสรุปผลเป็นรายบุคคล

3. เลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์

4. ออกแบบการสอน และจัดทำแผนการสอนรายคาบ ขั้นตอนนี้อาจต้องปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่มีความเป็นไปได้สำหรับผู้สอนมากที่สุด เช่น เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ที่สอนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ แล้วจึงทำการปรับปรุงอีกครั้ง

5. ทดลองใช้แผนการสอนที่ออกแบบให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนที่จัดทำในข้อ 4 แล้วทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการ

เรียนของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการเรียนรู้ทุกครั้ง
สอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6. สรุปผลการทดลองใช้ และรายงานผลการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแก่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง

7. นำผลการทดลองใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ในครั้งต่อไป

กระบวนการข้างต้น ผู้สอนควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอกับ
กลุ่มผู้เรียนในความรับผิดชอบ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ตอบ
สนองผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด

บรรณานุกรม

- นาฎหทัย หัตยาภิรมย์ ระดับของแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาสายสามัญ
ประเภทชั้นเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540).
- ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล แบบการเรียนรู้ของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
อุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- พัชรี เกียรตินันท์วิมล การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลและรับผล
ของแบบการเรียนรู้ของนักเรียนพยาบาล วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- พรทิพย์ บุญรอด แบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ราชพร บำรุงศรี การวิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา
ต่างสาขา ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

อาภาภรณ์ ศิริอาคเนย์ การศึกษาแบบการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
สังคมศึกษาต่างกัน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.

อุทุมพร จามรมาน และเพ็ญใจ สุขโรจน์ การสำรวจวิธีการเรียนรู้
ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

Anthony F. Grasha, **Psychology of Adjustment and
Competence : An Applied Approach** Winthrop
Publishers, Inc. Cambridge, Massachusetts, 1980.

David A. Kolb. **The Organizational Behavior Reader**
Prentice-hall, Inc. Englewood Cliffs, New Jersey,
1995.

ภาคผนวก

1. แบบสำรวจวิธีการเรียน
2. แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน
3. แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน

แบบสำรวจวิธีการเรียน

โครงการ ผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยใช้กระบวนการเรียน
การสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน
กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความในช่องว่างหรือใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง
☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ชื่อ..... นามสกุล.....

2. ระดับชั้น

☐ ม.1	☐ ม.4 (เน้นทาง.....)
☐ ม.2	☐ ม.5 (เน้นทาง.....)
☐ ม.3	☐ ม.6 (เน้นทาง.....)

3. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยปีการศึกษาที่แล้ว.....

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความที่ตรงกับความถี่ของพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนตามความเป็นจริง

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ส่วนใหญ่แล้วฉันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง					
2. ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน					
3. ฉันจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ					
4. ถ้าครูปล่อยให้ฉันเรียน เรียนตามใจชอบ ถือว่าไม่ได้ทำหน้าที่ของครูอย่างถูกต้อง					
5. ฉันคิดว่าการเรียนให้ได้ดีนั้น จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน					
6. ฉันพยายามเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้					
7. ฉันมักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ฉันคิดว่าสำคัญเป็นหลัก ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของครูเสมอไป					
8. ฉันรู้สึกว่าการเรียนจำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าความรู้สึกที่ต้องการอยากเข้าชั้นเรียนจริงๆ					

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
9. ในการเรียนแต่ละวิชาฉันคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความคิดเห็นไว้คนเดียว					
10. ฉันยอมรับกฎเกณฑ์ หรือรูปแบบการสอนที่ครูกำหนดขึ้น					
11. ฉันต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้ครูสนใจ					
12. ฉันสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
13. ฉันสามารถตัดสินใจเองได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ					
14. วิชาที่ฉันเรียนไม่ได้ทำให้ฉันสนใจอย่างแท้จริง					
15. ฉันคิดว่า สิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นคือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้					
16. ฉันคิดว่าครูควรชี้แจงให้ชัดเจนว่า อะไรเป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียน					
17. ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันต้องแข่งขันกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน					

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
18. ฉันได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าการศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน					
19. ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของฉันในการเรียนรู้สาระสำคัญในแบบเรียน					
20. ฉันเบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน					
21. ฉันเตรียมตัวดูหนังสือสอบร่วมกับเพื่อนๆ					
22. ฉันรู้สึกว่าคุณข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปราย ของครูนั้นถูกต้องเสมอ					
23. ฉันพอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน					
24. ฉันเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากครูและเพื่อนๆ					
25. ฉันอ่านหรือศึกษาแบบเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่ครูอธิบายให้ฟัง					
26. ฉันดีใจเมื่อทราบว่าครูไม่มาสอนหรือมีการดเรียนในบางชั่วโมง					
27. ฉันไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำเพียงคนเดียว					

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
28. ก่อนลงมือทำงานที่ครูมอบหมายให้ฉัน จะพยายามถามครูจนเข้าใจชัดเจน					
29. ฉันคิดว่าจะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้ เพื่อนยืมสมุดจดงานและแลกเปลี่ยน ความรู้กับเพื่อนๆ ก่อนเวลาสอบ					
30. ฉันสนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียน					
31. ฉันศึกษาหรือทำรายงานในแต่ละวิชา ด้วยตนเอง					
32. ฉันเบื่อหน่ายกิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นเรียน					
33. ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ เมื่อมี ประเด็นปัญหาต้องพิจารณาร่วมกัน					
34. ฉันจะไม่คิดหรือติดตามประเด็นปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับวิชาเรียน ถ้าปัญหาเหล่านั้น ไม่ได้อยู่ในหนังสือหรือครูกล่าวถึง					
35. ฉันพอใจเมื่อทราบว่าตนเองทำคะแนน ได้ดีกว่าเพื่อนๆ					
36. ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อน ที่จะทำสิ่งอื่นๆ ที่ตนสนใจ					

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
37. ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเอง โดยไม่คำนึงว่าเพื่อนๆ จะทำอย่างไร					
38. ฉันมาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตามหลักสูตรเท่านั้น					
39. ฉันชอบพูดคุยกับเพื่อนๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิด และประเด็นปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน					
40. ฉันคิดว่าการอภิปรายมากเกินไปในชั้นเรียนทำให้ครูสอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตร					
41. ฉันต้องเรียนแข่งกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดี					
42. ฉันคิดว่าการเรียนในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ผลคุ้มค่า					
43. ฉันไม่ชอบให้ครูกำหนดว่า จะต้องเรียนอะไรบ้าง					
44. ฉันพยายามไม่สบตาครู เพราะกลัวว่าครูจะเรียกให้ตอบคำถาม					
45. ฉันรู้สึกว่าคุณกับนักเรียนควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จนนักเรียนกล้าบอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้					

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
46. ฉันสนุกที่จะเรียนวิชาต่างๆ เมื่อครูจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ					
47. ฉันต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด					
48. ฉันเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน ไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม					
49. ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม					
50. ฉันไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ จากชั้นเรียน					
51. ฉันชอบวิชาที่ครูให้ออกาสอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
52. ฉันคิดว่าการเรียนจากตำราและการบรรยายของครูเพียงพอแล้ว					
53. ฉันพยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดี หรือเร็วกว่าเพื่อนๆ					
54. ฉันชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถไต่ยืนและเห็นข้อความบนกระดานดำได้ชัดเจน					

ข้อความ	พฤติกรรมในการเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
55. ฉันคิดเอาเองว่า ครูควรจัดการเรียนการสอนอย่างไรในแต่ละวิชา					
56. เมื่อฉันมีแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติ ฉันมักจะไม่ว่าง หรือทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น					
57. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ เกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน					
58. ฉันสามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้ โดยการทำตามคำแนะนำของครู					
59. ฉันชอบกิจกรรมการเรียนที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือระหว่างบุคคล เพราะทำให้ตื่นเต้นดี					
60. ฉันจะทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย					

ตอนที่ 3 ลักษณะของนักเรียนในการเรียน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความที่ตรงกับ
ลักษณะของนักเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใดตามความเป็นจริง

ข้อความ	ลักษณะของนักเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ฉันสังเกตสิ่งต่างๆ อย่างมีนัยพินิจเคราะห์					
2. ฉันลงมือปฏิบัติให้เห็นจริงด้วยตนเอง					
3. ฉันตัดสินใจสิ่งต่างๆ โดยใช้หลักเหตุผล					
4. ฉันตัดสินใจสิ่งต่างๆ ตามความรู้สึกลึกซึ้ง ของตนเอง					
5. ฉันพิสูจน์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง					
6. ฉันพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่ครูสอน ขณะที่อยู่ในชั้นเรียน					
7. ฉันวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ ที่ฉันพบเห็น					
8. ฉันนำแนวความคิดไปทดลองใช้ในทาง ปฏิบัติ					
9. ฉันลงมือปฏิบัติ เพื่อให้รู้ผลชัดเจน					
10. ฉันปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง					
11. ฉันตัดสินใจแก้ปัญหาตามข้อมูลที่ฉันมี อยู่ในขณะนั้น					
12. ฉันศึกษาค้นคว้า เพื่อสรุปเป็นหลักการ ด้วยตนเอง					

ข้อความ	ลักษณะของนักเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
13. ฉันเห็นว่าหลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นเรื่องสำคัญ					
14. ฉันทดลองทำงานด้วยวิธีใหม่ๆ					
15. ฉันศึกษาความคิดเห็นหลายๆ แนวทาง					
16. ฉันตั้งสติ และไตร่ตรองเหตุการณ์ต่างๆ อย่างสงบ และรอบคอบ					
17. ฉันวางแผนที่ชัดเจนเป็นขั้นเป็นตอนก่อนการปฏิบัติ					
18. ฉันคิดในสิ่งที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
19. ฉันคิดหาแนวทางที่จะเป็นไปได้หลายๆ ทางในการแก้ปัญหา					
20. ฉันมีความรู้สึกไวต่อสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของฉัน					
21. ฉันถือว่าเหตุผลและความถูกต้องมีความสำคัญ					
22. ฉันทำในสิ่งที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยความรู้สึกนึกคิดของตนเอง					
23. ฉันทำงานที่มีหลักในการตัดสินใจที่ชัดเจนแน่นอน					

ข้อความ	ลักษณะของนักเรียน				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
24. ฉันวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่างๆ ที่เสนอกันในชั้นเรียน					
25. ฉันทำตามความคิดอ่านที่สรุปด้วยตนเอง					
26. ฉันเรียนในสิ่งที่ฉันรู้สึกได้หรือสัมผัสได้ ด้วยตนเอง					
27. ฉันเรียนรู้จากการสังเกตเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น					
28. ฉันทดสอบในสิ่งที่ฉันสงสัย					
29. ฉันรวบรวม จัด และวางแผนก่อนที่จะ ลงมือทำงาน					
30. ฉันไม่เชื่ออะไรง่ายๆ จนกว่าจะพิสูจน์ให้ เห็นจริง					
31. ฉันคิดใคร่ครวญสิ่งต่างๆ ในหลายๆ แง่ หลายๆ มุม					
32. ฉันวางแผนชีวิตอย่างดี เพื่อความราบรื่น					

แบบสัมภาษณ์วิธีการเรียน

โครงการ ผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยใช้กระบวนการเรียน

การสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้น.....

ระดับผลการเรียนเฉลี่ยปีการศึกษาที่แล้ว.....

1. ให้นักเรียนเล่าวิธีการเรียนของตัวเองในวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบทั้งใน
เวลาเรียน นอกเวลาเรียน (ซึ่งรวมถึงที่บ้าน)

วิธีการเรียนวิชา.....

✧ ในเวลาเรียน.....

.....

.....

.....

◆ นอกเวลาเรียน (รวมถึงที่บ้าน).....

2. ในการเรียนวิชาดังกล่าวข้างต้น นักเรียนต้องการให้ครูจัดกิจกรรมอะไรบ้างที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

กิจกรรมที่นักเรียนต้องการ คือ

◆ กิจกรรมในเวลาเรียน.....

◆ กิจกรรมนอกเวลาเรียน.....

แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียน

โครงการ ผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยใช้กระบวนการเรียน
การสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน
กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือใส่เครื่องหมาย ✓
ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

1. ชื่อผู้ปกครอง (นาย/นาง/นางสาว).....
นามสกุล.....
2. ชื่อนักเรียนในปกครอง (ด.ช./ด.ญ./นาย/นางสาว).....
นามสกุล.....
กำลังเรียนชั้น..... โรงเรียน.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
3. ความสัมพันธ์กับนักเรียน
☐ 1) บิดา
☐ 2) มารดา
☐ 3) ผู้ปกครอง (โปรดระบุ).....

4. การศึกษาของท่าน

☐ 1) ประถมศึกษา	☐ 4) ปริญญาตรี
☐ 2) มัธยมศึกษา	☐ 5) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ 3) ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพหลักของท่าน

☐ 1) รับราชการ	☐ 4) พนักงานบริษัท / ธนาคาร
☐ 2) ค้าขาย	☐ 5) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 3) เกษตรกร	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 การส่งเสริมสนับสนุนของผู้ปกครอง

1. พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในขณะอยู่ที่บ้านเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) ทำการบ้าน

☐ เสมอ	☐ บางครั้ง

2) ทบทวนบทเรียน/อ่านหนังสือเรียน

☐ เสมอ	☐ บางครั้ง

3) ใช้สื่อหรืออุปกรณ์เสริมการเรียน

☐ เสมอ	☐ บางครั้ง

4) ทำโน้ตย่อวิชาที่เรียน

☐ เสมอ	☐ บางครั้ง

5) จัดเตรียมสิ่งที่ใช้ในการเรียนไว้ล่วงหน้า

☐ เสมอ

☐ บางครั้ง

6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

☐ เสมอ

☐ บางครั้ง

2. โดยปกติท่านกำหนดให้นักเรียนทำกิจกรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ไม่มีการกำหนด

☐ 2) มีการกำหนด ดังนี้

☐ อ่านหนังสือ/บททวนบทเรียน

☐ เรียนพิเศษ

☐ เล่นกีฬา/ดนตรี

☐ ทำการบ้าน

☐ ช่วยงานบ้าน

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านให้การสนับสนุนหรือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ไม่มี (โปรดข้ามไปตอบข้อ 4)

☐ 2) มี ได้แก่

☐ เรียนพิเศษเพิ่มเติม

☐ จัดซื้ออุปกรณ์/สื่อ เตรียมการเรียน เช่น หนังสืออ่านนอกเวลา วิดีทัศน์ เป็นต้น

- ☐ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือแก้ปัญหาเรื่องเรียน
- ☐ ให้ความรู้หรือสอนเพิ่มเติมหรือทบทวนบทเรียน
- ☐ สนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพิเศษ เช่น

การเข้าค่ายภาษา เป็นต้น

- ☐ ให้กำลังใจหรือสร้างแรงจูงใจในการเรียน โดย
ให้รางวัลเมื่อประสบผลสำเร็จในการเรียน
พาไปทัศนศึกษา
อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ท่านจัดหาไว้ที่บ้าน

- ☐ หนังสืออ่านประกอบการเรียน
- ☐ เกม
- ☐ วีดิทัศน์
- ☐ คอมพิวเตอร์
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. นักเรียนมาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนจากท่านบ่อยครั้งเพียงไร
ใน 1 สัปดาห์

- ☐ ทุกวัน
- ☐ บางวัน
- ☐ ไม่เคยถามเลย

6. กรณีที่ท่านให้คำปรึกษาหรือคำอธิบายเนื้อหาบางวิชาแก่นักเรียน นักเรียนมีความเข้าใจสิ่งที่ท่านอธิบายมากน้อยเพียงใด
- ☐ 1) เข้าใจดีมากทุกครั้ง
 - ☐ 2) เข้าใจบ้างเป็นบางครั้ง
 - ☐ 3) ไม่เข้าใจเลยสักครั้งเดียว
7. สิ่งที่ท่านอธิบายหรือให้คำปรึกษานั้น ท่านคิดว่านักเรียนรู้สึกอย่างไร
- ☐ 1) เห็นด้วย เพราะสอดคล้องกับสิ่งที่รับรู้มาจากครู/คนอื่น
 - ☐ 2) ไม่เห็นด้วย เพราะขัดแย้งกับสิ่งที่รับรู้มาจากครู/คนอื่น
 - ☐ 3) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. ความรู้สึกที่ท่านมีต่อนักเรียน เมื่อมีการมาขอคำปรึกษาทางการเรียน
- ☐ 1) ยินดีอย่างยิ่ง เพราะ.....
 - ☐ 2) ไม่อยากให้คำปรึกษา เพราะ.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. นักเรียนในปกครองมีวิธีการเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. อธิบดีกรมวิชาการ	(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)
2. รองอธิบดีกรมวิชาการ	(นายสาโรช วัฒนสโรช)
3. รองอธิบดีกรมวิชาการ	(นางอารีรัตน์ วัฒนสิน)

ผู้รับผิดชอบ กลุ่มวิจัยและประเมินผลคุณภาพการจัดการศึกษา

1. นางชลลดา	จิตติวัฒนพงศ์
2. นางพิกุล	สีหาพงษ์
3. นางศกุนตลา	สุขสมัย
4. นางบุวดี	กิงสตาล
5. นางพุทธชาติ	ทองกร
6. นางสาวจรรยาศรี	แจบไธสง

ผู้เขียน นางชลลดา จิตติวัฒนพงศ์

ผู้พิจารณาผลงาน

1. นางสาวอรุณศรี	อนันตรศิริชัย	(ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยทางการศึกษา)
2. นางสาวศรีสมร	พุ่มสะอาด	(ผู้อำนวยการกองวิจัยทางการศึกษา)

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ นางสาวจุฑามาส เลากาญจน์

รูปเล่ม ออกแบบปก/ภาพประกอบ นายพินิจ สุขะสันต์

